

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Quæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

[De Lege Interna]

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 90108957

44 An metus, ad actum aliquem extorquendum juste incussus, ejus valorem impediatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39908

cuiuscumque alterius contractus; ad horum enim valorem, ille consensus sufficit, qui satis est ad valorem voti; Votum autem, factum ex metu quantumvis graui, tempore ægritudinis, vel tempestatis, ab omnibus censetur validum.

COROLLARIA.

14 Colligitur ex dictis primò; Quamuis Iudex animum habuerit incutiendi Viro nobili metum ad Matrimonium ab eo extorquendum, si tamen ei hunc animum non significauit, adhuc Matrimonium fuisse validum; quia, cum Vir nobilis eum animum non cognouerit, eo metu ad Matrimonium celebrandum coactus non est, sed sua spontè illud, tanquam suæ incolumitatis medium, elegit.

15 Secundò: Matrimonium cum Concupinâ contractum metu mortis præsentia-

neæ, ex morbo, aut naufragio, aut inferno, esse validum, quia huiusmodi metus, non est ab vilo incussus ad Matrimonium extorquendum.

Tertiò: Contractum à detruso in carcerem celebrato, esse validum, si in Carcerem non sit detrusus ad ipsum contractum extorquendum. Quia, licet metus carceris grauis sit, cum tamen ad contractum extorquendum non sit incussus, contractum non inualidat.

Quartò: Si Medicus, lethali morbo oppresso mederi nolit, nisi eius Filiam in Vxorem ducat, aut alium contractum faciat, validum fore eum contractum, timore mortis ab Egro celebratum. Quia timor mortis non est incussus à Medico, sed à morbo; Medicus autem solum Matrimonium, vel contractum petit, tanquam sui laboris stipendium.

QVAESTIO XLIV.

An metus, ad actum aliquem extorquendum, iustè incussus, eius valorem impediatur.

C A S V S.

1 TITIVS, Vxori in adulterio deprehensæ, minarus est mortem, auctoritate Iudicis, infligendam, nisi Monasterium ingrederetur, ibique profiteretur, Vxor autem, mortis metu coacta, Monasterium ingressa est, ibique suo tempore, professionem emisit. Quæritur: Vtrum professio fuerit valida.

S Y M M A R I V M.

2 Metus, ad actum extorquendum, iustè incussus, Professionem irritare videtur.

3 Vere tamen, non irritat.

9 Metus iustus, ab alio propriè non incutitur.

10 Sicut Egro non incutitur à Medico.

Gg 3

11 Ori-

- 11 *Oritur à proprio delicto.*
 12 *Nec ad Professionem obligat absolute.*
 13 *Cum possit quis renuere.*
 14 *Obligat solum sub conditione.*
 15 *Nec ad hoc, per se, ordinatur.*
 16 *Donatio, Latroni, ex metu facta, cur sit rescindenda.*
 17 *Mina iniusta, Matrimonium irritant.*
 18 *Pecunia metu, vt pretium extorta, retineri potest.*
 20 *Metus iustus, non tollit voluntarium, saltem in causa.*
 21 *Metus iustus, non est cadens in constantem Virum.*

RATIONES DVBITANDI.

- 2 **I**N Casu præcedenti, metus, à nullo fuerat incussus ad Matrimonium extorquendum, sed erat ortus à proprio delicto, quamuis falsò; eoque metu supposito, Matrimonium Viro nobili fuerat à Iudice oblatum, tanquam medium, ad mortem vitandam. At in præsentì, metus Vxori adulteræ incutitur à Marito, ad professionem ab eà extorquendam. Propterea, professio sic emissà, videtur fuisse inualida. *Philarc. de off. Sacerd. p. 2. lib. 2. c. 8. Socus lib. 7. de iust. quest. 2. ar. 1. Nauar. com. 4. de regul. num. 76. & alijs.*
- 3 Primò; Quia, videtur, metu mortis iniuste extorta; quamuis enim, ipsa timori causam dederit per suum delictum, ideoque metus fuerit iustus; delictum tamen, illam non obligabat ad professionem; Ergo nec ad illam obligari poterat per metum, ex tali delicto ortum;

ideoque iniuste adhibitus est ille metus, ad professionem extorquendam.

Secundò; Quia nemo ad professionem, vel Matrimonium obligari potest ab alio, quàm à se ipso; hi enim status summam requirunt libertatem. Ergo Titius, ratione delicti, Vxorem obligare non poterat ad professionem; si enim hæc, iuste renuere poterat, ille iuste cogere non poterat; ideoque professio, ratione coactionis, & defectus plenæ libertatis, fuit inualida.

Tertiò; Quia delicti accusatio, ordinatur ad punitionem, non verò ad professionem. Ergo Titius, iniuste, accusationis minas adhibuit, ad professionem ab Vxore extorquendam; Vnde consequenter, professio sic extorta, fuit inualida.

Quartò; Quia, si quis, vt latebras latroni fugienti concedat, omnium bonorum suorum donationem ab illo extorqueat, iniustitiam committit, & talis donatio rescindi potest, quia illum cogit latebras emere plus iusto. Ergo multo maiorem iniustitiam committet, si extorqueat professionem; Tunc enim, pro latebrarum pretio, petit rem, quæ in infinitum illarum ualorem excedit. Sicut ergo alij contractus, ex tali metu initi, essent rescindendi, ita professio, erit irrita; Id enim, quod sufficit ad alios contractus rescindendos, sufficit ad irritandam professionem, cum hæc, semel valida, rescindi amplius non possit, sicut nec Matrimonium.

Quintò; Quia, in *c. veniens de spons.* Matrimonium cuiusdam Adolescentis, à parentibus cuiusdam puellæ, in lecto cum eà reperti, irritum iudicatum est, quia ab eis eam ducere coactus est, & tamen metus

metus fuit iustus, cum ipse Adolefcens fuerit in culpâ. Ergo metus, quamuis iuste incussus, sufficit ad irritandum Matrimonium, & consequenter etiam professionem, cum eadem profus conditiones, ad vtriusque valorem requirantur.

RESOLVTIO.

8 **R**espondetur tamen; Professionem, ab Vxore Titij emissam; ex metu iuste ab illo incussio, ad eandem professionem extorquendam, fuisse validam. Sanchez. lib. 4. matr. d. 13. num. 3. & lib. 4. sum. c. 3. num. 9. Lessus lib. 2. c. 17. d. 6. num. 40. Nau. lib. 3. cons. tir. de regul. c. 27. nu. 3. Gutierrez de iuram. p. 1. c. 57. num. 5. Sotus lib. 7. de iust. quæst. 2. ar. 1. ad 1. Syluester v. metus quæst. 6. Henrig. lib. 11. matr. c. 9. Suarez tom. 3. de relig. lib. 6. c. 3. nu. 3. & alij communiter.

9 Primò; Quia à Titio nullus Vxori metus proprie incussus est, sed potius, metu illi aliunde incussio ex proprio delicto, oblata est ei professio, in remedium timoris, & ab ipsa Vxore sponte electa est. Ergo nulla est ratio, cur valida non fuerit. Titius enim, metum non intulit, sed potius abstulit, oblata professione tanquam medio ad pœnam delicto debitam euadendam.

10 Secundò; Quia, si infirmo grauius ægrotanti minetur Medicus, se illi nolle mederi, nisi eius Filiam ducat in Vxorem, valet Matrimonium, vt dictum est; quia non Medicus infert metum, sed morbus; & Medicus solum exigit Matrimonium, tanquam sui laboris sti-

pendium, in quo ei iniuriam non facit; cum ex iustitia ei mederi non teneatur. Ergo valebit etiam professio, à Titij vxore delinquente emissâ, metu iustæ pœnæ alias adulterio debitæ, & sibi iuste ab eo comminatæ; quia, non Titius metum intulit, sed delictum, & Titius solum professionem petijt, tanquam mercedem, ac pretium, desistendi ab accusatione; nec ei in hoc iniuriam intulit, cum lege iustitiæ non teneretur, eam non accusare, eiusque punitionem non procurare; quidquid sit, an hoc sit pretium excedens, vel iustum.

Tertiò; Quia ideo Matrimonium, 11 propter Medici minas, ab ægro cum eius filia contractum, est validum, quia metus, à quo æger mouetur ad contrahendum, censetur tunc potius oriri ab ægritudine intrinsecâ, quam extrinsece à Medico incuti. Sed etiam metus, à quo Titij Vxor mota est, ad professionem emittendam, censetur potius ortus à delicto intrinseco, quàm extrinsece incussus à Titio; intra ipsam enim, erat iusta causa timendi, & radix, ac initium timoris, nempe delictum; Ergo etiam professio, à Titij Vxore, propter Titij minas emissâ, fuit valida; metus enim ab intrinseco contractuum valorem non tollit.

Quartò; Quia Titius, minans Vxori 12 punitionem, per Iudicem infligendam, nisi professionem emitteret, illam non obligauit ad aliquod malum, quod alias non esset debitum; Ergo nullam ei iniuriam fecit, professionem extorquendo; non enim extorsit, malum aliquod aliàs indebitum inferendo.

OBJECTIO.

OBJECTIONVM SOLVTIO.

13 **A**D rationes in contrarium responde-
tur: Ad primam; Titij Vxorem,
nullo modo fuisse per metum obligatam
ad professionem emittendam; potuit
enim iusto tenuere; sed professionem so-
lùm ei fuisse oblatam tanquam medium,
ad pœnam alias iam sibi ex delicto de-
bitam, euadendam. In hoc autem,
nulla potuit esse iniustitia; sicut Medi-
cus nullam censetur iniustitiam com-
mittere, cum ab ægro exigit Matrimo-
nium cum Filia, tanquam sui laboris
stipendium.

14 Ad secundam resp. Titium Vxorem
ad professionem non obligasse absolutè,
sed solùm sub conditione, quod ipsa pœ-
nam delicto debitam vellet euadere.
Hoc autem non est proprie cogere; nam
ipsa potius se ipsam coegit, vt pœnam
euaderet.

15 Ad tertiam: Delicti accusationem, per
se quidem ordinari ad punctionem, &
non ad professionem; hinc tamen non
rectè inferri, quod Titius, iniustitiam
commiserit, professionem extorquendo,
vt ab illà desisteret; sic enim, non ab-
solutè professionem extorsit, sed solùm
sub conditione, quod ipsa vellet, illum
desistere ab accusatione, sicque pœnam
delicto debitam euadere.

16 Ad quartam; donationem ex metu à
latrone factam, & similes contractus, non
rescindi ratione metus, sed ratione enor-
mis læsionis; quia in his Contractibus
læsiō in pretio, est læsiō in substantia;
quando autem hæc contingit in contracti-
bus bonæ fidei, rescindi possunt contra-
ctus, vel ad æqualitatem reduci, vt dō-

cet *Sancti*. lib. 4. matr. d. 6. num. 15. At
in professione læsiō circa substantiam
contingit solùm, quando est error cir-
ca Religionem; vt si putem, me vo-
uere in Religione *Sancti Francisci*, &
voueam in Religione *Sancti Augustini*.
Sicut in Matrimonio, læsiō circa sub-
stantiam contingit solùm, quando est
error in persona, vel conditione seruili.
In his ergo casibus est irrita professio,
vel Matrimonium, sicut alij contractus
sunt rescindendi. At quando læsiō est
in accidentalibus, sicut alii contractus
non sunt rescindendi; ita professio, ac
Matrimonium non sunt irrita.

Ad quintam respondetur; tale Ma-
trimonium irritari, quia Parentes, de-
linquenti minati sunt, non accusationem,
sed mortem, vel aliud damnum, propria
auctoritate inferendum; quod damnum
iniuste minati sunt, cum secundum Ca-
nones inferre non possent.

COROLLARIA.

Colligitur ex dictis primò; Eum, qui 18
à delinquente centum aureos ex-
torfit, vt eum absconderet; illos reti-
nere posse; quia, cum illos petierit, &
obtinuerit, tanquam pretium occultatio-
nis, ad quam non tenebatur, iuste petijt,
ac obtinuit.

Secundò: Eum, qui delinquenti, sine 19
animo, malum illud inferendi, minatus
est accusationem, nisi daret centum, eos
posse retinere. Quia, dum pretium pe-
tijt, ne accusaret, illud petijt, non solùm,
ne accusaret, sed ne posset accusare, etiam
si vellet; Ad hoc autem nihil refert, quod
animum accusandi habuerit, vel non ha-
buerit.

Tertio;

20 Tertiò: Matrimonium, ex metu iuste ad illud extorquendum incusso, esse validum, quia est omnino voluntarium; si enim iuste quis infert tibi metum, jam tu, per tuum delictum liberè positum causa illius es. Ergo Matrimonium, iam non est tibi inuoluntarium; saltem enim in causa fuit omnino voluntarium, ac liberum.

Quartò: Metum iustum non esse metum cadentem in constantem Virum; quia metus iustus est metus mali, quod delinquens sibi infert per delictum. Hic autem non cadit in Virum constantem, nec virtute illius, delinquens dici potest coactus, vt constat ex *l. si mulier. 21. in princ. ff. de eo, quod metus causa.*

QVÆSTIO XLV.

An metus, ad extorquendum actum, iniuste incussus, eius valorem impediatur.

C A S V S.

1 **V**IR quidam nobilis, sed facinorosus, per Sicarium, petijt à Titio, vt domum quandam ei venderet, eum alias occisurus, nisi venderet. Titius uerò, quia hominem nouerat, metu compulsus, eam vendidit, pretio quidem iusto, sed infimo. Quæritur: Vtrum Venditio illa fuerit valida.

SUMMARIUM.

2 Metus, à Sicariò, ad venditionem extorquendam incussus, eam reddere videtur nullam. 3 Sicut etiam promissionem Latroni factam. 6 Et Votum. 7 Eam tamen, iure natura non irritat. 8 Cum detur adhuc consensus sufficienter voluntarius. 9 Nec minus liber, quàm dum oritur ex metu iusto. 10 Nec ratio iniuria illam irritat. 11 Sicut nec dolus, contractum.	12 Nec ipse metus, Sacramenti susceptionem. 13 Iniuria non sufficit ad eam iure natura irritandam. 14 Sicut nec ad irritandam pecunia donationem, factam latroni. 15 Nec promissionem, eidem ex metu factam. 16 Vota, ex Ecclesia solum consuetudine, sunt irrita. 17 Per contractum metu iniusto celebratum transfertur dominium. 18 Est etiam iure positiuo validus. 19 Est tamen rescindendus. 20 Si metus sit iustus, non est rescindendus.

R, P. Beati Lib. I.

H h

RATIO.